

Школска 2014/2015. година

Окружно такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VII разред

Шифра: _____

1.	Ko је аутор дела под насловом <i>Прича о кмећу Симану?</i> (име и презиме аутора)									
2.	Pажљivo прочитај понуђене одговоре и заокружи слово испред тачног одговора. Сије је: а) начин на који је фабула уобличена; б) одређени број догађаја који су се десили у неком времену; в) начин на који је фабула измишљена; г) скуп свих догађаја који су се десили у неком времену.									
3.	У поље поред имена аутора упиши број под којим се налази наслов дела које је он написао. Један наслов је вишак. <table border="1"><tr><td>1. Живој и прикљученија</td><td>Иво Андрић</td></tr><tr><td>2. Хајдук Станко</td><td>Доситеј Обрадовић</td></tr><tr><td>3. Мосијови</td><td></td></tr><tr><td>4. Кањош Македоновић</td><td>Јанко Веселиновић</td></tr></table>	1. Живој и прикљученија	Иво Андрић	2. Хајдук Станко	Доситеј Обрадовић	3. Мосијови		4. Кањош Македоновић	Јанко Веселиновић	
1. Живој и прикљученија	Иво Андрић									
2. Хајдук Станко	Доситеј Обрадовић									
3. Мосијови										
4. Кањош Македоновић	Јанко Веселиновић									
4.	Наведени су стихови народне песме <i>Ројсиво Јанковић Стјојана</i> . На линији поред стихова напиши која стилска фигура доминира у целој песничкој слици. <i>Вила њиздо 'тица ласиавица, вила ћа је за девејт ћодина, а јујрос ћа њоче да развија; долеји јој сив-зелен соколе ог стомије цара чесићићоја ћа јој не да њиздо да развија.</i> (стилска фигура)									
5.	Пажљivo прочитај следеће реченице. Ако је тврдња тачна, заокружи T , а ако је нетачна заокружи H . а) Сабља, коњ и верна љуба су три добра војводе Пријезде. б) Старина Новак је као војвода учествовао у Косовском боју. в) Мали Радојица је био хајдук. г) Иво Сенковић није био хајдук.	T H T H T H T H								

Пажљиво прочитај следећи одломак и одговори на питања наведена испод њега,

ЈОВАН: *Мајстор-Мићре, Јазиће с ким јовориће! Ја нисам Јован, нећо Ханџ, Жан, или ако што не можеше да утврдиш, Лохан. Који ме шећртом назове, онај је продао од моје јосциће мајсториће.*

МИТАР: *Твоја је мајсторица сасвим полуудела.*

ЈОВАН: *Досића је била Јаметина.*

МИТАР: *Па када је саг оширила?*

ЈОВАН: *Да јој чијају молићву.*

a) Из ког дела је наведени одломак? _____

б) Ко је написао ово дело? _____

г) Којој књижевној врсти припада ово дело? _____

Пажљиво прочитај следећу строфу из песме *Моја отаџбина* Алексе Шантића и одговори на питања наведена испод ње.

*Не плачем само с болом своја срца
Рад земље ове убоје и толе;
Мене све ране моја рога боле,
И моја душа с њим пати и трча.*

a) Како се зове врста наведене строфе? _____

б) Како се зове коришћени стих? _____

в) Како се зове врста риме у датој строфи? _____

8. Следећи захтеви се односе на Радоја Домановића. Пажљиво их прочитај и одговори на њих. Заокружи по један тачан одговор у сваком захтеву.

Радоје Домановић је стварао у домену књижевног рода:

а) лирике, б) епике, в) драме;

и то следеће књижевне врсте:

а) трагедије, б) романе, в) елегије, г) приповетке, д) комедије.

9. На линији напиши која стилска фигура доминира у наведеном одломку из Кочићевог драмског дела *Јазавац прег судом*.

Вала ши, вала и шеби и премилоситивој царевини која се она за ме шолико брине! Вала вам ће чули и ће не чули!

(стилска фигура)

10. Пажљиво прочитај наведени одломак и на линији напиши реч која недостаје. (Реч је о типу комедије.)

Комедија _____ је врста комедије у којој се смеху извргавају мане неке особе, пороци појединача као што су тврдичлук, помодарство, уображеност, лицемерје.

11.	Поред имена сваког књижевног јунака напиши број који се односи на аутора у чијем делу се тај јунак појављује. Један аутор је вишак.	
	a) Давид Штрабац б) Вањка в) госпођа Перса г) Ибрага	_____
		1. Бранислав Нушић 2. Петар Коцић 3. Иво Андрић 4. Стеван Сремац 5. Антон Павлович Чехов
12.	Заокружки слова испред три особине ЛИРИКЕ као књижевног рода:	
	а) објективност, б) комичност, в) емотивност, г) описивање, д) трагичност, ђ) субјективност, е) извођење на сцени, ж) приповедање у стиху или прози, з) експресивност.	
13.	Пажљиво прочитај следећи биографски опис, па одреди о ком је писцу реч. <i>Рођен је 1806. године у Вршцу. Осиграо је велику улоју у културном и просветном животу; учествовао у оснивању Српске академије наука и уметности, Народног музеја, Театра на ђумруку. Славу је стекао као писац комедија, а писао је и историјске драме. Објавио је и збирку песама „Даворје”, као и хумористичко-пародијско дело „Роман без романа”.</i>	_____ (име и презиме писца)
14.	Пажљиво прочитај текст и на линијама напиши речи које недостају. Свети Сава је написао посланицу студеничком игуману _____. Посланица је упућена из _____, а написана је у _____ веку. (навести назив града)	
15.	Да ли је постојала могућност да се сретну, односно да ли су следећи писци били савременици? На линијама поред парова писаца напиши ДА или НЕ .	
	a) Стеван Сремац и Петар Коцић б) Доситеј Обрадовић и Радоје Домановић в) Антон Павлович Чехов и Ана Франк г) Владислав Петковић Дис и Десанка Максимовић	_____
16.	Следеће реченице поређај тако да сачињавају везани текст. Испред сваке речнице напиши редни број који јој одговара. _____ Гледа... гледа. Извади наочари, међине их на нос, а смели се све, ћа ојећи гледа, и њишта ме: је л' што мој зуб? _____ Екселенција узе замоћуљак, разви ја и ћојледа. _____ И ћредам ја шако завијена Владици. _____ Нишића ја не видим шта је извадио, јер ја и Сићира седимо на канабећу овако к'о саг ја и ји, а Владика за шрафићијашом, к'о саг до оној ормана јамо.	

17.	Који догађај проузрокује све остале догађаје у причи под насловом <i>Мрићво море</i> ? Радоја Домановића? Заокружи слово испред тачног одговора:													
	a) објављивање збирке песама младог човека; б) читање збирке песама младог чиновника; в) писање писма младом човеку; г) отпуштање из државне службе младог чиновника.													
18.	На линији поред наведених речи из народне песме <i>Марко Краљевић и Муса Кесеџија</i> напиши њихово значење.													
	a) мегдан _____ б) кесеџија _____ в) мемла _____ г) кавга _____													
19.	Попуни табелу како је започето.													
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Назив дела</th> <th>Име и презиме аутора</th> <th>Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Доживљаји Тома Сојера</i></td> <td></td> <td></td></tr> <tr> <td></td> <td>Жил Верн</td> <td></td></tr> <tr> <td><i>Власић</i></td> <td></td> <td>комедија</td></tr> </tbody> </table>	Назив дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста	<i>Доживљаји Тома Сојера</i>				Жил Верн		<i>Власић</i>		комедија	
Назив дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста												
<i>Доживљаји Тома Сојера</i>														
	Жил Верн													
<i>Власић</i>		комедија												
20.	На линији напиши како се зове облик казивања (форма приповедања) подвучен у овом одломку из Чеховљевог дела <i>Чиновникова смрт</i> . „ <u>Какво измочавање?</u> ”, помислио је Червјаков. „ <u>Нема овде никакво измочавања!</u> <u>Генерал је, а не може да схваћи!</u> ”													
	(облик казивања)													

Број бодова: _____

Прегледао/ла: _____

РЕШЕЊА (седми разред)

НАПОМЕНА: ТЕСТ СЕ ИСПУЊАВА ЂИРИЛИЦОМ; ОДГОВОРИ ОТВОРЕНОГ ТИПА МОРАЈУ БИТИ УСКЛАЂЕНИ СА ПРАВОПИСОМ.

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање			
1.	Иво Андрић	1 бод			
2.	а)	1 бод			
3.	<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr><td>3</td></tr> <tr><td>1</td></tr> <tr><td>2</td></tr> </table>	3	1	2	Уколико су дата сва три тачна одговора, онда се даје један бод.
3					
1					
2					
4.	алегорија	1 бод			
5.	1) Т 2) Н 3) Т 4) Т	Уколико су дата три или сва четири тачна одговора, онда се даје један бод.			
6.	а) Поконцирена иштаква б) Јован Стерија Поповић в) комедија	Уколико су дата сва три тачна одговора, онда се даје један бод.			
7.	а) катрен б) једанаестерац в) обгрљена	Уколико су дата сва три тачна одговора, онда се даје један бод.			
8.	б) епике г) приповетке	Само оба тачна одговора доносе 1 бод.			
9.	иронија	1 бод			
10.	карактера	1 бод			
11.	а – 2, б – 5, в – 4, г – 3	Уколико су дата сва четири тачна одговора, онда се даје један бод.			
12.	в) емотивност ђ) субјективност з) експресивност	Уколико су дата сва три тачна одговора, онда се даје један бод. Ако је заокружено и нешто погрешно, не добија се бод.			
13.	Јован Стерија Поповић	1 бод			
14.	Спиридону Јерусалима Тринаестом (13.; XIII)	Уколико су дата два или сва три тачна одговора, онда се даје један бод.			
15.	а) ДА б) НЕ в) НЕ г) ДА	Уколико су дата три или сва четири тачна одговора, онда се даје један бод.			

16.	4. 2. 1. 3.	Само тачан редослед носи 1 бод.												
17.	а) објављивање збирке песама младог човека	1 бод												
18.	а) двобој, дуел, борба између два лица б) друмски разбојник, кавгација, убојица, разбојник (јунак, добар борац) в) влага (влажан, устајао ваздух, устајала влага, заударање влаге) г) свађа, препирка, сукоб, борба, бој	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су дата два тачна одговора, онда се не даје ниједан бод. Уколико су дата три или сва четири тачна одговора, онда се даје један бод. (Као тачни, уважавају се и други одговарајући синоними.)												
19.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Назив дела</th> <th>Име и презиме аутора</th> <th>Књижевна врста</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td><i>Доживљаји Тома Сојера</i></td> <td>Марк Твен</td> <td>роман</td> </tr> <tr> <td><i>Двадесет хиљада миља под морем</i></td> <td>Жил Верн</td> <td>роман</td> </tr> <tr> <td><i>Власић</i></td> <td>Бранислав Нушић</td> <td>комедија</td> </tr> </tbody> </table>	Назив дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста	<i>Доживљаји Тома Сојера</i>	Марк Твен	роман	<i>Двадесет хиљада миља под морем</i>	Жил Верн	роман	<i>Власић</i>	Бранислав Нушић	комедија	Уколико су дата четири или свих пет тачних одговора, онда се даје један бод. (Признаје се као тачно и ако ученици наведу неко друго дело Жила Верна и тачно му одреде врсту.)
Назив дела	Име и презиме аутора	Књижевна врста												
<i>Доживљаји Тома Сојера</i>	Марк Твен	роман												
<i>Двадесет хиљада миља под морем</i>	Жил Верн	роман												
<i>Власић</i>	Бранислав Нушић	комедија												
20.	унутрашњи монолог	1 бод												

Школска 2014/2015. година

Окружно такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VIII разред

Шифра: _____

1.	У поље поред имена аутора упиши број под којим се налази наслов дела које је он написао. Један наслов је вишак.									
	<table border="1"><tbody><tr><td>1. <i>Кроз мећаву</i></td><td>Жан Батист Поклен Молијер</td></tr><tr><td>2. <i>Житије Светог Саве</i></td><td>Теодосије</td></tr><tr><td>3. <i>Сумњиво лице</i></td><td>Бранислав Нушић</td></tr><tr><td>4. <i>Грађанин Јеленић</i></td><td></td></tr></tbody></table>	1. <i>Кроз мећаву</i>	Жан Батист Поклен Молијер	2. <i>Житије Светог Саве</i>	Теодосије	3. <i>Сумњиво лице</i>	Бранислав Нушић	4. <i>Грађанин Јеленић</i>		
1. <i>Кроз мећаву</i>	Жан Батист Поклен Молијер									
2. <i>Житије Светог Саве</i>	Теодосије									
3. <i>Сумњиво лице</i>	Бранислав Нушић									
4. <i>Грађанин Јеленић</i>										
2.	Заокружи слово испред тачног одговора. Елегија је: а) песма са изразито тужним осећањем у којој се жали за нечим што је неповратно прошло; б) песма која доноси опис природе, пејзаж; в) кратка, духовита песма у којој се исмејава нека негативна особина појединца или друштва; г) песма свечаног и узвишеног тона која опева узвишену идеју или врлину.									
3.	У наведеним стиховима подвучене су стилске фигуре. На линији поред примера наведи о којој је стилској фигури реч. а) <u>За Ђурђем је косу одрезала,</u> <u>за ћевером лице изирдила,</u> <u>а за браћом очи извадила.</u>	(стилска фигура)								
	 б) <u>Плану бане, како оћањ живи...</u>	(стилска фигура)								
	 в) <u>Поранио низ Косово равно...</u>	(стилска фигура)								
4.	Пажљиво прочитај следеће реченице. ако је тврђња тачна, заокружи T , а ако је нетачна заокружи H . а) Песму <i>Почетник буне Јробниција</i> Вук Карадић је записао од Филипа Вишњића.	T H								
	б) <i>Глава Јробница</i> је дескрптивна песма.	T H								
	в) Житије је у средњем веку лирска књижевна врста.	T H								
	г) Путопис је облик казивања (форма приповедања).	T H								

5.	<p>На линији поред стихова напиши наслов народне епске песме којој они припадају.</p> <p>а) <i>Oj гавори, ти Косово равно!</i> <i>Шта си данас дочекало шукано,</i> <i>и после нашеј кнеза честитићоја,</i> <i>да Араћи саг ћо шеби суде!</i></p> <p>б) <i>Марко сине, једини у мајке,</i> <i>не била ћо моја 'рана клета,</i> <i>немој, сине, говори ти криво,</i> <i>ни ћо бабу, ни ћо сирчевима,</i> <i>већ ћо ћравди Богоја истине!</i></p> <p>в) <i>Морава нас вода од' ранила,</i> <i>нек Морава вода и са' рани!</i> <i>Па скочише у воду Мораву.</i></p>	
6.	<p>Заокружи слово испред тачно наведених година у којима су се појавила издања Вуковог Српског речника:</p> <p>а) 1814. и 1864. године; б) 1818. и 1852. године; в) 1815. и 1823. године.</p>	
7.	<p>Пажљиво прочитај наведени одломак из радио-драме <i>Кайтман Џон Пилфокс</i> Душана Радовића и подвуци све дидаскалије.</p> <p>ГУСАРИ (<i>настављају ћесму</i>): ... А капетан им руком мане. КАПЕТАН: Доста! (<i>Нали тајац, само хармоника исидане, па онеј тајац.</i>) Синови! Сами смо, само небо и море! Питам Вас, тако ми заставе овог брода, да ли сте икада у свом псећем животу срели чудовиште са седам глава? ГУСАРИ: Никад, капетане! КАПЕТАН: А, питам вас, тако вам мора, да ли бисте хтели да га видите? ГУСАРИ: Сvakако, капетане! <i>(Већар, талебови, море)</i></p>	
8.	<p>Пажљиво прочитај наведени одломак из <i>Горског вијенца</i> Петра II Петровића Његоша, па одговори на захтев испод примера.</p> <p><i>Сиушиавах се ја на ваше ујсе,</i> <i>умало се ујсе не ћрејржсе;</i> <i>ошага смо виши ћријатељи,</i> <i>у љаву ми ћамеј ћерасиће.</i></p> <p>Значење наведених стихова је (заокружи тачне одговоре):</p> <p>а) спуштање низ конопац човека научи памети; б) из искуства знам да вам не треба веровати; в) након једног лошег искуства пријатељство се јаче утврди; г) искуство показује да се пријатељима може веровати; д) преварили сте ме једном и више нећете.</p>	

9.	Прочитај наведени одломак и напиши на линији који облик казивања (форма приповедања) је употребљен. Сунце се беше распалинуло у далекој Јрекосавској равници, и само још товрх месета ће ја је неситало трујсаху се у небо дућачке, свешиле величаше зраке, као да је оштуц са затада помолио неко ћрдну шаку са раширеним и најоре окренутим јрстима, – ујраво онако како што ћраве добри и рђави молери.	(облик казивања)
10.	У ком италијанском граду се одвија радња Шекспирове трагедије <i>Ромео и Јулија</i> ?	(име града)
11.	Поред имена сваког књижевног јунака напиши број који се односи на књижевно дело у коме се тај јунац појављује. Једно дело је вишак.	a) Реља Кнежевић _____ 1. Горски вијенац б) Палика _____ 2. Деца в) Вук Мићуновић _____ 3. Кроз мећаву г) Јеротије _____ 4. Пилићенда _____ 5. Сумњиво лице
12.	Која је доминантна форма приповедања у Кочићевом делу <i>Јазавац прег судом</i> ? Заокружи слово испред тачног одговора. а) приповедање у 3. лицу б) монолог в) дијалог	
13.	Да ли је постојала могућност да се сретну, односно да ли су следећи писци били савременици? На линијама поред парова писаца напиши ДА или НЕ . а) Петар Кочић и Иво Андрић _____ б) Доситеј Обрадовић и Јован Јовановић Змај _____ в) Антон Павлович Чехов и Сергеј Јесењин _____ г) Бранко Радичевић и Марк Твен _____	
14.	Следеће реченице поређај тако да сачињавају везани текст. Испред сваке речнице напиши редни број који јој одговара. – Идеши ли, роге? – викну оштей и несвесно се обрију, али не бијаше ни краве ни <i>Byje</i> . – Идеши ли, роге? – викао је Реља Јоиздалека. – Идем, идем – чинило се ствару да чује ћећињи љас. – Идеши ли роге?	

— Идем, идем — немоћно одјесара дујеће, њосрђући, љаљући и усћајући, док наједном звизну снајсан вихор и дебео ћа смешт удари у ћрса. Вујо јаукне и изнемојло ђаде.

— 'Ajde, rođe, 'ajde! — мрмљао је појтмуло Реља, посмећући ћркосио своја ћола, раздрљена ћрса немилосрдном и неодољивом шибању планинских љутих вихора.

У њему се бијаше расјамћела дивска снаја, сви су му се живци патрећи.
Посреће, љага, усћаје, затоси се и језиво осјећа како се бори с нечим сјтрашним, навидљивим, што ћа дави, ћуши, зауставља му љару и дисање.

Заокружи слово испред мотива који је заједнички за сва наведена дела:

Оштаџина (Ђура Јакшић), Србија (Оскар Давичо), Моја оштаџина (Алекса Шантић).

- a) космополитизам, б) комунизам, в) неостварена љубав, г) патриотизам

5. Подвузи дело које не припада датом низу:

Ромео и Јулија, Све ће то парод њозлатини, Сумњиво лице, Грађанин ћлемић.

На линији напиши по чему се оно разликује од осталих дела.

7. У народној бајци Златна јабука и девет љауница царевом сину у превазилажењу препрека помагачи су:

- a) гавранови, орлови и соколови;
б) рибе, лисице и курјаци;
в) лисице, курјаци и медведи.

8. Допуни следећу реченицу. Струфа од два стиха зове се _____, а
струфа од три стиха зове се _____.

19. Одреди врсту риме у наведеној струфи из песме Писмо мајци Сергеја Јесењина.

Још си жива, ти старице моја?
Жив сам и ја. Поздрављам те, знај!
Нек се зари колибица твоја
и над њоме неизречни сјај.

(назив врсте риме)

20. Обележи усправном цртом (I) цезуру у следећем стиху из народне песме:

ПОЛЕЋЕЛА ДВА ВРАНА ГАВРАНА

Овакав стих се назива:

- а) лирски десетерац;
б) епски десетерац;
в) драмски десетерац.

(Заокружи слово испред тачног одговора.)

Број бодова: _____

Прегледао/ла: _____

РЕШЕЊА (осми разред)

НАПОМЕНА: ТЕСТ СЕ ИСПУЊАВА ЂИРИЛИЦОМ; ОДГОВОРИ ОТВОРЕНОГ ТИПА МОРАЈУ БИТИ УСКЛАЂЕНИ СА ПРАВОПИСОМ.

Питање	Тачан одговор	Кључ за оцењивање			
1.	<table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <tr><td>4</td></tr> <tr><td>2</td></tr> <tr><td>3</td></tr> </table>	4	2	3	Уколико су дата сва три тачна одговора, онда се даје један бод.
4					
2					
3					
2.	a) песма са изразито тужним осећањем у којој се жали за нечим што је неповратно прошло	1 бод			
3.	a) градација б) поређење (компарација) в) (стални) епитет	Уколико су дата сва три тачна одговора, онда се даје један бод.			
4.	a) Т б) Н в) Н г) Н	Уколико су дата сва четири тачна одговора, онда се даје један бод.			
5.	a) <i>Марко Краљевић укида свадбарицу</i> б) <i>Уроши и Мрњавчевићи</i> в) <i>Смрти војводе Пријезде</i>	Уколико су дата сва три тачна одговора, онда се даје један бод.			
6.	б) 1818. и 1852. године	1 бод			
7.	<i>(настављају ћесму)</i> <i>(Найли шајац, само хармоника исидадне, па онећи шајац.)</i> <i>(Веџар, јалебови, море)</i>	Уколико су подвучене све дидаскалије, онда се даје један бод. Уколико је подвучено и нешто погрешно, онда се не добија бод.			
8.	б) из искуства знам да вам не треба веровати; д) преварили сте ме једном и више нећете;	Оба тачна носе 1 бод.			
9.	дескрипција (описивање) / (условно се признаје и пејзаж)	1 бод			
10.	Верона	1 бод			
11.	а – 3, б – 2, в – 1, г – 5	Уколико су дата сва четири тачна одговора, онда се даје један бод.			
12.	в) дијалог	1 бод			
13.	а) ДА б) НЕ в) ДА г) ДА	Уколико су дата три или сва четири тачна одговора, онда се даје један бод.			
14.	4.	Само тачан редослед носи 1			

	2. 1. 3.	бод.
15.	г) патриотизам	1 бод
16.	<u>Све ће и то народ њозлатити</u> Једино то дело је приповетка / једино она не припада драми као књижевном роду / једино она није драмско дело / једино она припада епци... (Прихватају се сви смислени тачни одговори.)	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су дата оба тачна одговора, онда се даје један бод.
17.	б) рибе, лисице и курјаци	1 бод
18.	дистих терцет (терцина)	Уколико је дат само један тачан одговор, онда се не даје ниједан бод. Уколико су дата оба тачна одговора, онда се даје један бод.
19.	укрштена (наизменична рима)	1 бод
20.	Полећела I два врана гаврана б) епски десетерац	Уколико је ученик тачно обележио цезуру и заокружио слово испред тачног одговора, онда се даје 1 бод.